

Síntesi d'indicadors socioeconòmics d'Andorra. II-2014

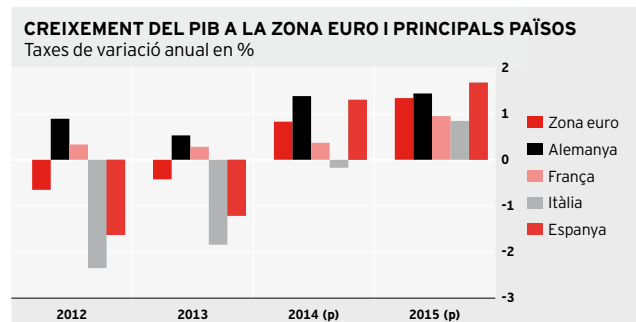
CLAUS DE L'ECONOMIA MUNDIAL

El ritme de recuperació de l'economia mundial torna a defraudar les expectatives

L'economia mundial està trobant dificultats per assolir els ritmes de creixement descomptats a l'inici del 2014. Així ho va constatar el Fons Monetari Internacional (FMI) a l'informe semestral de perspectives publicat el passat mes d'octubre, en el qual va revisar lleugerament a la baixa l'avanç previst per a l'economia mundial el 2014 i el 2015. Aquesta revisió implica assumir que l'acceleració del creixement del PIB mundial s'hauria aturat el 2014, amb una taxa d'avanç del 3,3%, idèntica a la del 2013, tot i que es preveu que el 2015 el ritme d'augment del PIB repunti fins al 3,8%.

La desacceleració dels països emergents, d'una banda, i la feblesa de les economies europees i japonesa, de l'altra, estan sent els principals llasts de la reactivació de l'activitat mundial el 2014. En aquest sentit, l'FMI adverteix que la recuperació mundial ha defraudat els darrers anys i que és possible que la millora anticipada per al 2015 no es materialitzi, en un hipotètic escenari d'agudització dels riscos estimats a la baixa. El factor que més està limitant el creixement als països desenvolupats, en opinió del Fons, és l'elevat nivell de deute públic i privat acumulat, fet que continuarà afectant el ritme de recuperació. D'altra banda, adverteix que tant a les economies desenvolupades com a les emergents hi ha una necessitat urgent de reformes estructurals per afermar la recuperació i assolir un creixement més sostenible.

L'FMI assenyala que els riscos orientats a la baixa sobre l'escenari econòmic mundial s'han aguditzat els darrers mesos com a resultat de la inestabilitat geopolítica a l'Orient Mitjà i a Ucraïna, les possibles dificultats derivades del procés de normalització de la política monetària als EUA i els riscos de deflació a la zona euro, escenari al qual l'FMI atorga una probabilitat del 30%, enfront del 22% del seu anterior informe del mes d'abril.

(p) Previsions. Font: FMI, WEO, octubre 2014.

Les economies centrals protagonitzen la revisió a la baixa del creixement a la zona euro

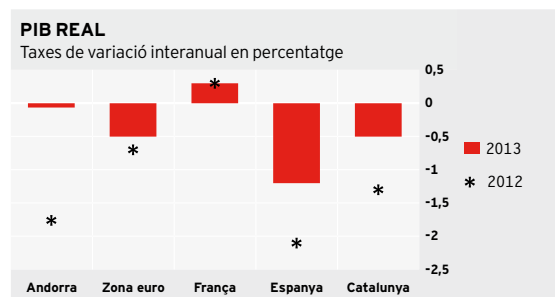
La feblesa de les xifres de creixement de la zona euro ha posat de manifest la fragilitat de la recuperació en la regió i les dificultats de la demanda interna, i en particular de la inversió, per impulsar una millora de l'activitat. L'FMI va retallar en tres i dues dècimes el creixement previst del PIB de la UEM el 2014 i el 2015 –fins al 0,8% i l'1,3%– amb la particularitat que en aquesta ocasió el pes de la revisió ha recaigut en les economies centrals. Alemanya, França i Itàlia van anotar rebaixes significatives en les perspectives de creixement, de manera que el 2015 registrarien ritmes d'avenç del PIB (1,5%, 1,0% i 0,8%, respectivament) inferiors al d'Espanya (1,7%).

L'anèmic creixement del PIB de la zona euro el segon i tercer trimestre del 2014 i, en particular, l'estancament alemany –amb taxes trimestrals del -0,1% i 0,1% respectivament– han alimentat el temor que la UEM es dirigeixi a una nova recessió, escenari al qual l'FMI va atorgar una probabilitat del 38% en el seu darrer informe de perspectives, enfront del 21% de l'abril del 2014.

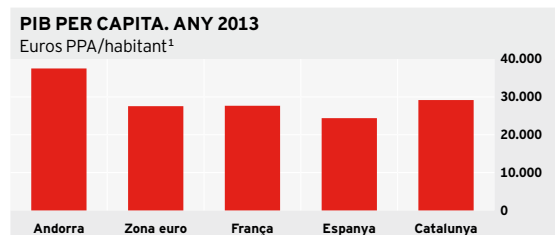
ANDORRA EN EL CONTEXT INTERNACIONAL

El ritme de recuperació del PIB d'Andorra el 2013 va superar el de les economies veïnes

El PIB andorrà va frenar de manera molt acusada el ritme de caiguda l'any 2013 fins al -0,1% enfront del -1,8% del 2012, el que implica que l'activitat pràcticament va deixar de caure sis anys després de començar la dinàmica recessiva. En relació amb l'evolució registrada per les economies veïnes, la trajectòria del PIB andorrà posa de manifest una recuperació molt més ràpida de l'activitat a Andorra el 2013. Així, la moderació de la caiguda del PIB real a Andorra el 2013 (d'1,7 punts percentuals fins al -0,1%) va ser molt més intensa que la d'Espanya (de 0,9 punts fins al -1,2%), la de Catalunya (de 0,8 punts fins al -0,5%) i que la de la zona euro (de 0,2 punts fins als -0,5%). En el cas de França, el 2013 el PIB va estabilitzar el seu avanç en el 0,3%. Així, dins d'aquest grup d'economies properes, Andorra va passar de registrar la caiguda més intensa del PIB el 2012 a ser el país que va registrar una caiguda més suau del PIB el 2013, mentre que França va destacar com l'única economia que va créixer l'any passat. D'altra banda, el 2013 Andorra va continuar encapçalant el rànquing del PIB per capita (ajustat per paritat de poder adquisitiu), que va ser de 37.683 euros, superant així en un 29% el de Catalunya, en un 36% el de la zona euro i de França i en un 54% el d'Espanya.

Font: Departament d'Estadística d'Andorra, Eurostat i Idescat.

1. PIB ajustat per paritat de poder adquisitiu, UE27=100 per a Andorra i UE 28=100 per a la resta. El PIB per capita d'Andorra es calcula amb la població estimada pel Departament d'Estadística.

Font: Departament d'Estadística d'Andorra, Eurostat i Idescat.

ECONOMIA ANDORRANA

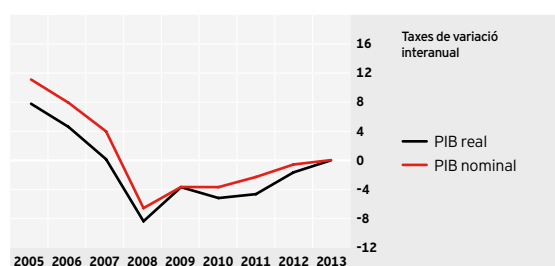
La recuperació arriba al mercat laboral gràcies al dinamisme del sector serveis

Tot i que Andorra és una economia fortament lligada a la dinàmica dels països de l'entorn, l'evolució recent dels principals indicadors econòmics no mostra que els darrers mesos la recuperació andorrana s'hagi vist afectada de manera significativa per la feblesa de l'entorn europeu, encara que la trajectòria irregular recent de l'arribada de turistes internacionals evidencia que aquest factor és un element de risc que podrà acabar afectant la millora de l'activitat al país. En qualsevol cas, cal tenir present que a Andorra la reactivació està sent impulsada per factors domèstics i que aquest fet podria permetre un cert desacoblament respecte del cicle econòmic de les economies europees. En aquest sentit, cal destacar les reformes estructurals lligades al procés d'obertura del país, que estan tenint com un dels seus efectes més visibles l'augment de la inversió estrangera.

Aquest escenari és el que es desprèn de la SÍNTESI D'INDICADORS que es presenta a continuació. Els principals indicadors o bé han abandonat la dinàmica baixista dels darrers anys o bé han accentuat el seu creixement els darrers mesos. El nombre d'assalariats finalment està registrant creixements interanuals modestos (del 0,3% el període gener-setembre), gràcies a l'impuls de l'ocupació en el sector serveis. Igualment, el nombre de demandants en recerca d'un lloc de feina inscrits al Servei d'Ocupació ha caigut el 20,7% interanual els onze primers mesos del 2014. D'altra banda, la matriculació de vehicles està ressorgint amb força, com ho demostra el creixement interanual del 24,2% el període gener-novembre del 2014. En el cas del sector turístic, el balanç anual dels deu primers mesos del 2014 resulta moderadament positiu, amb un avanç interanual de l'1,9% dels visitants a Andorra que ha estat basat en el creixement dels turistes (3,0%) i dels excursionistes (1,4%). Però, l'evolució mensual posa de manifest una certa pèrdua d'impuls, fet que s'ha traduït en caigudes interanuals dels visitants els mesos d'agost i setembre, tot i que l'octubre han tornat a créixer. D'altra banda, les importacions han mantingut una trajectòria expansiva el període gener-octubre, tot i que el descens del consum d'energia elèctrica en aquest període posa de manifest que l'enfortiment de la demanda i de l'activitat a Andorra encara té molt recorregut.

1 PIB

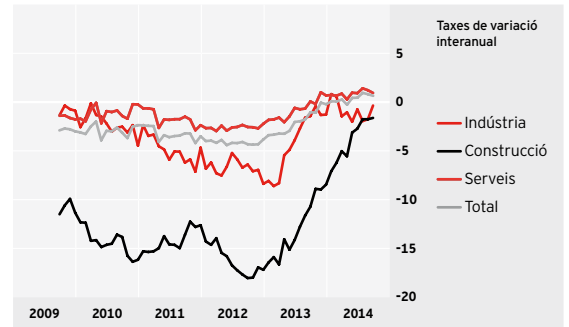
D'acord amb les estimacions del Departament d'Estadística, el PIB d'Andorra pràcticament va deixar de caure l'any 2013, amb un descens del 0,1% tant en termes nominals (-0,7% el 2012) com reals (-1,8% el 2012). La lleugera caiguda del PIB el 2013 va estar condicionada per la davallada del valor afegit brut (VAB) en sectors clau com la construcció (-13,9% nominal), l'hoteleria i restauració (-7,2%), el comerç (-1,9%) i els serveis immobiliaris (-1,4%). En sentit contrari, destaca el creixement del VAB en branques de serveis com el sector financer (10,7%), els serveis personals (3,2%), els serveis professionals (2,5%) i l'Administració pública (0,5%). En el sector industrial destaca el descens del VAB manufacturer (-3,8%). Finalment, en el sector agrari el VAB nominal es va contraure el 7,8%.

Font: Departament d'Estadística.

2 ASSALARIATS

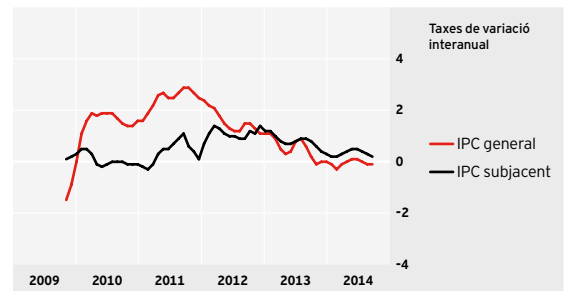
El mercat laboral andorrà manté una trajectòria de progressiva millora, reflectida en el creixement interanual del nombre d'assalariats del 0,3% en el període gener-setembre del 2014 (-2,6% un any abans). La població assalariada acumula cinc mesos consecutius d'avanços interanuals, amb un creixement del 0,6% el setembre del 2014. El sector serveis explica aquesta dinàmica favorable amb un augment interanual de la població assalariada del 0,8% els nou primers mesos del 2014, avanç impulsat principalment pels serveis empresarials (5,7%), les activitats immobiliàries (4,6%), altres serveis personals (4,2%) el sector financer (+3,7%) i les activitats sanitàries (2,0%). Per contra, l'ocupació assalariada continua caient, encara que amb menys força, a les branques de l'hoteleria (-1,7%) i el comerç (-1,2%). Destacar finalment l'alentiment de la pèrdua de llocs de treball assalariat al sector de la construcció (-4,0% interanual el gener-setembre del 2014) i a la indústria (-1,0%).

Font: Departament d'Estadística.

3 IPC

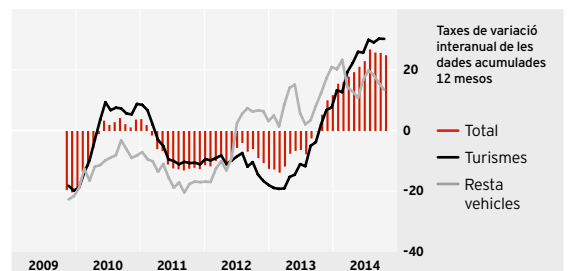
La inflació andorrana ha exhibit al llarg dels deu primers mesos del 2014 una evolució relativament estable, oscil·lant al voltant d'un valor del 0%. El període gener-octubre del 2014 la inflació mitjana a Andorra ha estat del -0,1% (0,7% un any abans), amb un valor màxim del 0,1% els mesos de juny i juliol i un valor mínim del -0,3% el mes de març. Els mesos de setembre i octubre del 2014 la taxa d'inflació ha estat del -0,1%. D'altra banda, l'indicador avançat d'inflació del mes de novembre anticipa un repunt de la inflació aquest mes fins al 0,1%. Durant els deu primers mesos del 2014 la inflació subjacent s'ha mantingut en nivells baixos (0,3%), mentre que pel costat de les partides més volàtils la caiguda de l'IPC energètic (-2,8% interanual) ha estat contrarestada parcialment pel creixement dels preus dels aliments frescos (1,1% interanual).

Font: Departament d'Estadística.

4 MATRICULACIÓ DE VEHICLES

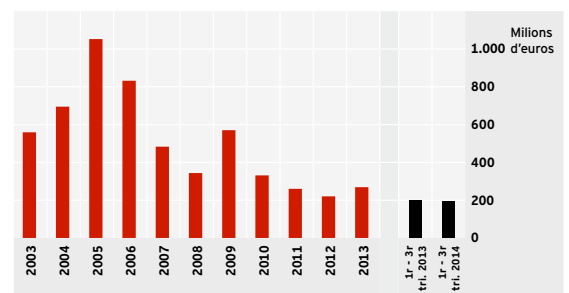
La matriculació de vehicles ha mantingut al llarg del 2014 una dinàmica de reactivació que s'ha traduït en un creixement interanual del 24,2% el període gener-novembre del 2014 (8% un any abans). La millora observada tant a les matriculacions de turismes, que van augmentar un 30,8% interanual els onze primers mesos del 2014, com a les d'altres vehicles (10,8% interanual) expliquen aquest balanç global. La matriculació de vehicles és un indicador molt rellevant de la salut del consum intern a Andorra, i la notable millora que està exhibint els primers mesos del 2014 és un símptoma d'enfortiment de la demanda domèstica andorrana.

Font: Departament d'Indústria i Transports.

5 TRANSMISSIONS IMMOBILIÀRIES

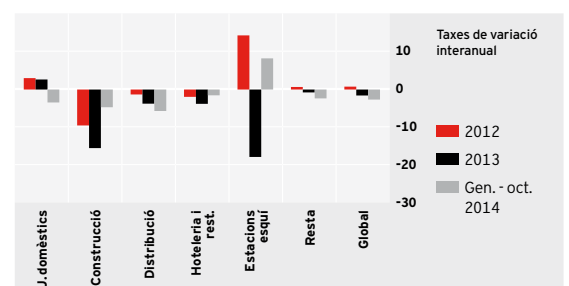
La recuperació observada en les transmissions immobiliàries el 2013 no està tenint continuïtat el 2014, a la vista de la trajectòria dels tres primers trimestres de l'any. Així, les dades acumulades fins al setembre situen el valor de les transmissions immobiliàries en 197 milions d'euros, xifra un 2% inferior a la registrada el mateix període del 2013. Si s'analitza amb més detall l'evolució al llarg de l'any, es posa de manifest que la millora de les transmissions el primer trimestre del 2014 (amb un creixement interanual del 3,7%) va estar contrarestada per les caigudes registrades el segon i el tercer trimestre (-4,3% i -4,0% interanual respectivament). Cal recordar que a partir de l'any 2013 les transmissions es calculen a partir de la recaptació per aquest concepte de l'ITP i de l'IGI, i no exclusivament de l'ITP. Ambdues sèries no són estrictament homogènies, com a resultat de les diferències de disseny d'ambdós impostos.

Nota: fins a l'any 2012, transmissions subjectes a l'ITP. Des de l'any 2013, suma de les transmissions subjectes a l'ITP i les transmissions subjectes a l'IGI. Ambdues sèries no són estrictament homogènies. Font: Departament de Tributs.

6 ENERGIA ELÈCTRICA

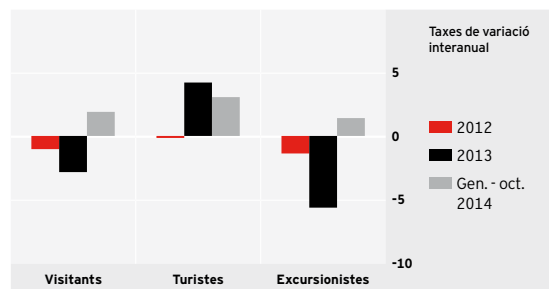
El període gener-octubre del 2014 el consum d'energia elèctrica ha caigut el 2,7% interanual, descens més intens que el registrat el mateix període de l'any 2013 (-1,6%). Els deu primers mesos del 2014, els sectors demandants que més llasten el consum elèctric són la distribució (-5,7% interanual el gener-octubre), la construcció (-4,7%) i el domèstic (-3,4%), tot i que cal matisar que la construcció frena notablement la caiguda respecte d'un any abans. Un altre sector en el qual s'alenteix el descens del consum elèctric és l'hoteleria i la restauració (-1,5% interanual el període gener-octubre). D'altra banda, el consum elèctric de les estacions d'esquí ha crescut un 8,3% interanual els deu primers mesos del 2014, impulsat per la bona temporada d'esquí 2013/2014.

Font: FEDA.

7 VISITANTS

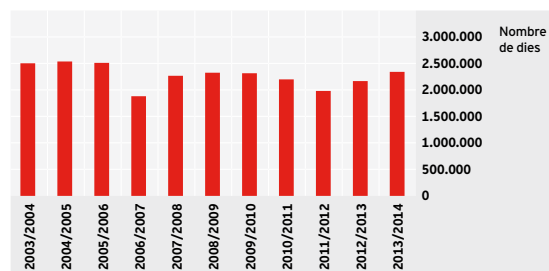
Els deu primers mesos del 2014 el nombre de visitants arribats a Andorra ha crescut l'1,9% interanual (-2,1% el mateix període del 2013). L'augment dels visitants el gener-octubre del 2014 reflecteix tant l'avanç dels excursionistes (1,4% interanual enfront del -4,0% d'un any abans), com l'augment del 3,0% dels turistes (2,8% el mateix període del 2013). L'evolució irregular dels visitants els mesos recents, amb caigudes interanuals del 5,8% l'agost i de l'1,6% el setembre contrarestades pel creixement del 2,7% de l'octubre, alerten del possible impacte de la desacceleració de l'economia europea sobre el sector turístic andorrà.

Font: Departament d'Estadística.

8 DIES D'ESQUÍ

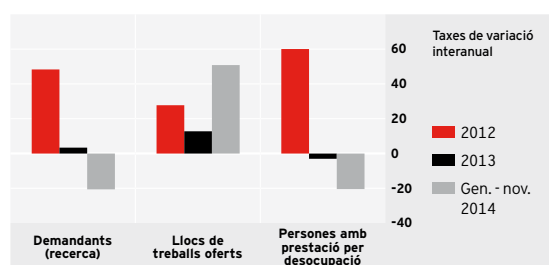
El nombre de dies d'esquí venuts és un indicador clau per avaluar l'estat de l'economia andorrana durant la temporada d'hivern. La temporada 2013/2014 aquest indicador va exhibir un notable creixement, tot continuant amb la recuperació observada la temporada anterior. Així, durant la temporada 2013/2014 es van vendre 2.356.664 dies d'esquí, el que representa un creixement del 8,0% en relació amb un any abans, i que és el valor més alt registrat des de la temporada 2005/2006. Aquesta favorable evolució també s'ha reflectit en el creixement de l'arribada de turistes a la temporada d'hivern (de l'1 de desembre de 2013 al 30 d'abril de 2014), que va augmentar el 8,2%, xifra que supera l'objectiu del 2% que s'havia fixat el Govern.

Font: Ski Andorra.

9 SERVEI D'OcupACIÓ

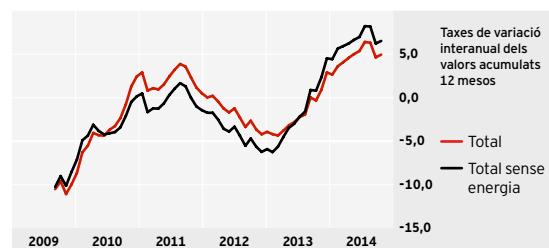
Les dades del Servei d'Ocupació confirmen que el mercat laboral ha mantingut una progressiva millora al llarg del 2014. El període gener-novembre, el nombre de demandants en recerca d'un lloc de feina ha caigut un 20,7% interanual (4,5% el mateix període del 2013). Aquesta disminució s'ha observat també en el nombre de persones perceptores d'una prestació econòmica per desocupació, que els onze primes mesos del 2014 s'ha reduït el 20,6% interanual (-0,5% un any abans). D'altra banda, en aquest període del 2014 s'ha produït una acceleració del creixement dels llocs de treball oferts pel Servei d'Ocupació, amb un avanç del 51,1% interanual (9,6% el gener-novembre del 2013).

Font: Departament de Treball.

10 IMPORTACIONS

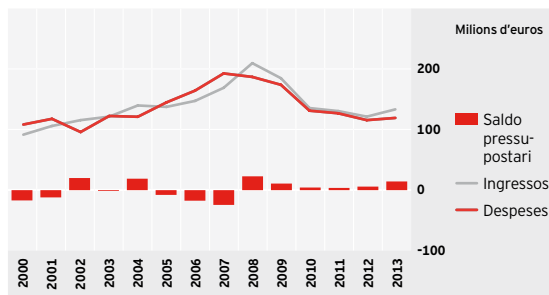
La recuperació iniciada per les importacions andorranes el 2013 s'ha consolidat al llarg del 2014. El gener-octubre del 2014 el valor del total d'importacions ha crescut el 4,0% interanual (1,3% el mateix període del 2013), mentre que en el cas de les importacions no energètiques aquest augment va ser del 5,9% interanual (3,3% un any abans). El detall de les importacions per partides posa de manifest que les més dinàmiques els deu primers mesos del 2014 han estat el transport (31,7%), la joieria (14,0%) i la farmàcia-perfumeria (9,0%), la qual cosa apuntaria tant a una millora del consum turístic com del consum domèstic. D'altra banda, el valor de les importacions energètiques manté una trajectòria baixista, amb un descens interanual del 9,3% el gener-octubre del 2014 (-10,6% el mateix període del 2013).

Font: Departament de Duanes.

11 LIQUIDACIÓ DELS PRESSUPOSTOS COMUNALS

Les administracions locals van registrar l'any 2013 un superàvit pressupostari de 14,2 milions d'euros, xifra que representa un notable augment del 143,3% respecte del superàvit del 2012 (5,8 milions). La millora del superàvit dels comuns l'any 2013 es produeix com a resultat de l'expansió dels ingressos (10,0% interanual) en un context de creixement contingut de les despeses (3,2%). El creixement de la recaptació dels impostos directes (16,8%) va afavorir el bon comportament dels ingressos comunals el 2013. Per administracions, el balanç del 2013 és dispar: Canillo i Encamp van passar de tenir dèficit el 2012 a un notable superàvit el 2013, mentre que Ordino, la Massana i Escaldes-Engordany van millorar visiblement el superàvit assolit el 2012. Per contra, el superàvit d'Andorra la Vella es va reduir de manera significativa el 2013 i Sant Julià va registrar un dèficit pressupostari, enfront del superàvit del 2012.

Font: Departament de Pressupost i Patrimoni.